

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoCsp/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519200159
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3519200159.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu : R Collectors s. r. o., Dvořákovo nábřežie 8A, Bratislava, IČO: 50 094 297, proti žalovanému: K. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, o zaplatenie 1.884,95 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 3Csp/1/2019 - 105 zo dňa 16. júna 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby a výroku III. o náhrade trov konania z r u š u j e a vec v tejto časti v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.884,95 eur, úroky 132,97 eur, poplatky za upomienky 39,65 eur a úroky z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.884,95 eur od 17.01.2016 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a výrokom III. žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručanou súdu dňa 19.01.2019 voči žalovanému domáhal zaplatenia dlžnej istiny 1.884,95 eur, úrokov z istiny vo výške 1.449,21 eur, zmluvného úroku vo výške 18,90 % ročne zo sumy 1.884,95 eur od 16.01.2019 do zaplatenia, zákonného úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.884,95 eur od 16.01.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalovanému súd zaslal žalobu na vyjadrenie na adresu jeho trvalého pobytu evidovanú v registri obyvateľov. Zásielka sa vrátila ako nedoručená s oznámením pošty, že adresát je neznámy. V zmysle § 116 ods. 1 Civilné sporového poriadku (ďalej len "CSP") súd vykonal úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného, a to prostredníctvom Obce G., kde je prihlásený k trvalému pobytu, prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, lustráciou v Registri obyvateľov, v Sociálnej poisťovni, v evidencii Zboru väzenskej a justičnej stráže, zisťoval jeho pobyt prostredníctvom polície a matky žalovaného. Skutočný pobyt žalovaného sa súdu nepodarilo zistiť, a tak žalobu žalovanému nedoručil. Podľa § 116 ods. 2 CSP súd dňa 05.02.2020 zverejnil oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu. V zmysle vety druhej tohto ustanovenia sa žaloba považuje za doručенú dňa 21.02.2020. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril. Nedostavil sa ani na pojednávanie, na ktoré mu bolo predvolanie doručené na adresu trvalého bydliska podľa §106 ods. 1 písm. a) v spojení s § 116 ods. 3 CSP. Súd podľa § 180 CSP prejednal vec v neprítomnosti žalovaného, ale aj zástupcu žalobcu, ktorý neúčast' ospravedlnil. Nebol dôvod na odročenie pojednávania podľa § 183 CSP.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie a zistil skutkový stav veci. Dňa 14.07.2015 bola medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzatvorená zmluva o úvere - Dobrá pôžička č. 1545744078, na základe ktorej bol žalovanému schválený úver vo výške 2.000,- eur, ktorý

sa zaviazal splácať v 24 mesačných splátkach po 102,- eur mesačne k 20. dňu v mesiaci, s dátumom prvej platby do 20.08.2015 a dátumom konečnej splatnosti dňa 20.07.2017, s dohodnutou výškou úrokovej sadzby 18,90 % ročne, priemernej RPMN 13,83 % ročne. Celková čiastka úveru bola stanovená sumou 2.422,- eur. Žalovaný ako dlžník povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere neplnil riadne a včas, preto bol výzvou Poštovej banky, a.s. zo dňa 21.01.2016 upozornený na skutočnosť, že podstatným spôsobom porušil ustanovenia zmluvy a obchodných podmienok a napriek predchádzajúcej upomienke do uvedeného dňa svoje záväzky voči Poštovej banke, a.s. neuhradil. V zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bol upozornený, že ku dňu 20.01.2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti a zároveň bol vyzvaný na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy s tým, že v prípade jej neuhradenia, je banka oprávnená využiť ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka a úver vyhlásiť za predčasne splatný a zároveň od dlžníka žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky. Výzvou zo dňa 16.02.2016 Poštová banka, a.s. žalovanému oznámila, že svojim konaním podstatným spôsobom porušil ustanovenia zmluvy o úvere a obchodných podmienok a úverová pohľadávka sa tak k 16.02.2016 stala predčasne splatnou v celom rozsahu. Výšku dlžnej sumy k uvedenému dňu špecifikovala ako dlžnú istinu 1.884,95 eur, úroky z istiny vo výške 132,97 eur a poplatok za upomienky 39,65 eur. Zároveň žalovaného vyzval na zaplatenie uvedenej sumy v lehote do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy, avšak bezvýsledne.

4. Na základe vykonaného dokazovania po zhodnotení jeho výsledkov súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Predmetnú zmluvu uzatvorenú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným súd posúdil podľa jej obsahu a dospel k záveru, že ide o zmluvu o úvere uzatvorenú podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zároveň ide o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Obč. zákonníka. Zmluva tiež spĺňa definičné znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 psím a), b), d) Zákona č. 129/2010 Z. z. Žalovaný vystupoval v predmetnom zmluvnom vzťahu ako fyzická osoba - nepodnikateľ, pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Právny predchodca žalobcu je bankou, vystupoval v zmluvnom vzťahu ako podnikateľ poskytujúci klientom spotrebiteľské úvery v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti (dodávateľ). Spotrebiteľský charakter predmetnej zmluvy je zrejmý i zo skutočnosti, že zmluva bola pripravená vopred na formulári, vrátane znenia pripojených obchodných podmienok bez možnosti zasiahnuť do ich znenia žalovaným ako spotrebiteľom. Súd preto na predmetnú zmluvu aplikoval aj príslušné právne normy chrániace spotrebiteľa. Ochrana spotrebiteľovi musí byť zachovaná aj v prípade, ak dôjde k postúpeniu pohľadávky na ďalšieho veriteľa. Súd tiež zdôraznil, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie nesplatenej istiny vo výške 1.884,95 eur, úroky ku dňu zosplatenia 132,97 eur a poplatky za upomienky v sume 39,65 eur. V tejto časti považoval uplatnený nárok ako skutkovo tak i právne za opodstatnený, a preto v tejto časti žalobe vyhovel. Súčasne priznal žalobcovi podľa § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka aj úroky z omeškania vo výške vyplývajúcej z ust. § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Žalovaný bol po uplynutí lehoty vo výzve právneho predchodcu žalobcu na základe vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v omeškaní so zaplatením peňažného dlhu, žalobcovi tak vznikol nárok na zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne.

5. Žalobca si v konaní uplatňoval okrem iného aj nárok na úroky v dohodnutej výške z dlžnej istiny aj po zosplatení predmetného úveru. Takýto úrok mu podľa názoru súdu nepatrí, vychádzajúc z toho, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru zo strany veriteľa zmluva o spotrebiteľskom úvere zaniká. Zánikom zmluvy zanikajú práva a povinnosti zmluvných strán v nej uvedené. Spotrebiteľovi vzniká povinnosť vrátiť nesplatenú istinu a splatné úroky, ktorých výška sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. V prípade omeškania spotrebiteľa s vrátením týchto prostriedkov je spotrebiteľ povinný platiť výlučne úroky z omeškania, avšak nie riadne úroky. Podľa ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, je záväzok vrátiť úrok splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Citované ustanovenie vychádza zo zásady, že veriteľ má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere. Inak povedané zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatenia), ide o omeškanie upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (záonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa. Opačný výklad by viedol k neprimeranému a nedôvodnému zvýhodneniu veriteľov

poskytujúcich peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere, alebo zmluvy o pôžičke oproti všetkým iným veriteľom peňažných prostriedkov. Maximálna sadzba úrokov z omeškania v spotrebiteľských zmluvách je pritom kogentná a nemožno sa od nej dohodou odchýliť. Povolením veriteľovi žiadať za dobu omeškania popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky, by sa táto kogentnosť v podstate obchádzala. V tomto smere súd poukázal na konštantnú judikatúru súdov vyššieho stupňa, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne 17Co/8/2018 z 19.12.2018, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/104/2012 z 31.07.2012 alebo sp. zn. 5Co/196/2016 zo dňa 28.06.2016, Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.11.2016 sp. zn. 25Co/615/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12.05.2015 sp. zn. 16Co/322/2015. Dôležité je poukázať aj na judikatúru, konkrétne rozhodnutie NS SR publikované ako R 59/98, v zmysle ktorého veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, v danom prípade do dňa predčasnej splatnosti. V tejto súvislosti poukázal súd aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. IV.ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012, ktorý považoval výklad krajského súdu (aj okresného súdu) za ústavne akceptovateľný s tým, že okresný aj krajský súd v prejednávanej veci vyslovil právny záver, podľa ktorého dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) a od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami. Pokiaľ teda veriteľ, v danom prípade žalobca, pristúpil k tomu, že považuje celý dlh za splatný, potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, nie úrokov z úveru. Ústavný súd SR v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Z vyššie uvedených dôvodov súd vo zvyšnej časti uplatnených riadnych úrokov po zosplatnení úveru žalobu zamietol. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu trov konania proti neúspešnej strane. Súd tretím výrokom žalobcovi ako v spore úspešnej strane priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v zmysle § 262 ods. 2 CSP. Vychádzal z pomeru jeho úspechu v tomto spore, keďže žalobca bol neúspešný iba v nepatrnej časti žaloby čo do príslušenstva k priznanej sume, a to v súlade s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku II. podal včas odvolanie žalobca z dôvodu, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Podľa súdu žalobcovi nepatrí zmluvný úrok po zosplatnení. Žalobca je toho názoru, že súd sa vo svojom zhodnutí právneho a skutkového stavu mylí. Uvedené tvrdenie odporuje zákonu a protiprávne zvyhodňuje protiprávne konanie spotrebiteľa. Takáto ochrana spotrebiteľa nielenže nie je primeraná, ale popiera všetky zásady civilného konania, predovšetkým rovnosť strán. Žalobca má nárok na zmluvné úroky. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29Cdp 2906/2000. Vo veciach problematiky uplatňovania zmluvných úrokov po zosplatnení je spornou otázkou časového ohraničenia, do ktorého môže veriteľ požadovať zmluvné úroky. Ústavný súd Slovenskej republiky vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový. Má za to, že takýto výklad je úplne nesprávny, nakoľko zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinou zmenu v záväzku, a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. Žiaden zákon neupravuje, že zosplatnenie úveru spôsobuje zmenu všetkých zmluvných podmienok. Pre daný súdny prípad je tak potrebný rozbor inštitútu vyhlásenia predčasného splnenia záväzku vo vzťahu k teórii práva o zmene a zániku záväzkov, ktorý v odvolaní rozoberal. A z toho vyplýva len jeden právny záver, a to, že predčasné vyhlásenie splatnosti úveru sa týka len zmeny v lehote splatnosti úveru a straty výhody splátok, nie však ostatných dojednaných podmienok. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 13. 12. 2006, sp. zn. 33 Odo 399/2005. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti, zaplatiť celý dlh jednorazovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnosti. Je účelovo viazaný výlučne na termín splatenia a spôsobu splatenia úveru. Výklad zákona tým spôsobom, k akému dospel aj súd v prvostupňovom konaní, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, t.j. aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera tak o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenia zákona o zmene záväzku, o ustanovenia zákona o zmluvách o úvere. Akýkoľvek iný výklad, než ten, že veriteľ zmenil záväzok čo do termínu splatnosti, nie však čo do ostatných podmienok úveru, je nesprávny. Súdom prezentovaná koncepcia je totiž priam absurdná a veriteľa stavia do obzvlášť, v porovnaní s dlžníkom, nevýhodného postavenia. Nielenže veriteľ nemá v dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, nakoľko ich dlžník zatiaľ nezaplatil, ale ani za toto obmedzenie nemôže poberať

dohodnutý zákonný úrok. V ust. § 497 zákona č. 513/1991 Zb. sa neuvádza, že dlžník je povinný platiť úroky len do času splatnosti, ako si mylne vykladá súd nad rámec predmetného ustanovenia. Podľa ust. § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Zákonná dikcia jednoznačne definuje, aký záväzok vyplýva žalovanému z uzatvorenej zmluvy o úvere, t. j. záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky ako i zaplatiť úroky a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. V danom konaní bolo preukázané, že žalovaný zostáva dlžný a teda je správny ten záver, že jeho záväzok doposiaľ nezanikol. Keďže nezanikol hlavný záväzok dlžníka nemožno hovoriť o zániku akcesorického zmluvného úroku. Medzi pojmi splnenie záväzku a splatnosť záväzku je pritom markantný rozdiel. Splatenosť záväzku predstavuje len časový moment, v ktorom má nastať, ale pritom nemusí aj splnenie záväzku. V konaní bolo preukázané, že k splneniu záväzku nedošlo. Teda až splnením záväzku zaniká i akcesorický vzťah, nie len časovým bodom označujúcim moment, v ktorom dlžníkovi vznikla povinnosť dlh splatiť. Z obsahu § 503 ods. 3 Občianskeho zákonníka nie je možné dospieť k takému záveru, že veriteľ nemá v prípade zosplatenia úveru nárok na zmluvný úrok. Podobne nevyplýva záver súdu ani z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka. Zosplatenie úveru je právom veriteľa jednostranne zmeniť termín splatnosti úveru z dôvodu, že dlžník poruší svoju povinnosť. Zosplatenie úveru je tak následkom porušenia povinnosti dlžníka riadne a včas uhradiť splatnú časť úveru, čím dochádza k strate výhody úhrady úveru v splátkach a dlžník je povinný uhradiť celú výšku úveru jednorazovo a nie po častiach. Pokiaľ tak platí, že dlžník je povinný platiť zmluvný úrok vo vzťahu k jednotlivej splátke až do času jej riadneho splatenia, nie je dôvodný taký výklad, že v prípade zmeny splatnosti jednotlivej splátky (zosplatenie úveru) povinnosť platiť zmluvný úrok až do času riadnej úhrady dlžnej sumy zanikla. Veriteľ zosplatením úveru získava právo disponovať celou sumou požičaných peňazí, avšak s tým neodpadá jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, nakoľko k takémuto odpadnutiu obmedzenia dôjde až celkovým splatením úveru. Výklad, ktorý odbreňuje dlžníka od platenia zmluvného úroku by bol až absurdný, keďže privodením stavu predčasného zosplatenia úveru z dôvodu porušenia povinnosti dlžníka by sa postavenie dlžníka zvýhodnilo v porovnaní s jeho postavením v prípade, ak by povinnosť neporušil. Takýto výklad tak nie je prípustný. V zosplatení úveru žalobcom totiž neboli započítané zmluvné úroky, ide len o dlžnú sumu do času zosplatenia, ku ktorej bol pripočítaný zvyšok dlžnej istiny. Súd pri svojom rozhodovaní nevezal do úvahy tú skutočnosť, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny úveru. Zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celkovej dlžnej sumy. Súd tak de facto napriek uzatvorenej platnej Zmluve o úvere rozhodol o zániku zmluvnej podmienky v rozpore s platnou právnou úpravou, čím žalobcu bezdôvodne ukrátil o časť zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru. Ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je totiž odplatom (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. Poukázal na rozhodnutia NS ČR (napríklad rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 32 Cdo 3830/2014, sp. zn. 31 Cdo 2851/1999, 32 Cdo 2782/1999, 29 Cdo 2606/2000, 33 Cdo 113/2008), ktorý nárok na zmluvný úrok po zosplatení úveru veriteľom priznáva. Ďalej poukázal na rozhodnutia iných krajských súdov. Za rozhodujúce považoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.06.2020, v ktorom dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Vzhľadom na vyššie uvedené žiadal, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil vec na nové prejednanie a rozhodnutie, alebo aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie.

7. Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby a výroku III. o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z týchto dôvodov:

9. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznanom peňažnom plnení /výrok I./, tu odvolanie žiadna zo strán sporu nepodala a v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý /§ 367 ods. 3 CSP/.

10. Čo sa týka odvolaním napadnutého výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu v prevyšujúcej časti, v ktorej sa žalobca domáhal od žalovaného zaplattenia zmluvného

úroku v dohodnutej výške z dlžnej istiny aj po zosplatnení úveru, tu odvolací súd po preskúmaní veci, reagujúc na najnovšiu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky /rozhodnutia vo veciach sp. zn. 2Cdo/115/2019, 5Cdo/9/2020, 5Cdo/42/2020, 7Cdo/118/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/125/2018, 8Cdo/135/2020, a podobne/, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého žalobcovi ako veriteľovi odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru už nepatria dojednané zmluvné úroky z úveru, ale len úroky z omeškania, nie je vecne správne.

11. Ako uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedených rozhodnutiach otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhohodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru neprípúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Odôvodňuje to tým, že po nadobudnutí splatnosti úveru /či už celého alebo jednotlivých splátok/ veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru / alebo jeho častí/. Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba /pretože tieto sú už splatné/ a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Argumentuje zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku. Pokiaľ by takáto dohoda nebola prípustná, mohlo by to vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšej pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti uhradiť odmenu za ich poskytnutie, t. j. zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru vyvolanom porušením zmluvných povinností. Nakoniec tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Súčasne vyslovila názor, že dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné, a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné.

12. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z ustanovení § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy /§ 9 ods.2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z./ . To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 vete prvej Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za ne získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí

úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

13. Ako ďalej uviedol najvyšší súd pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto v aktuálnej rozhodovacej praxi dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

15. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby žalobcu, v ktorej sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia zmluvného úroku v dohodnutej výške z dlžnej istiny aj po zosplatení úveru do zaplatenia, tak už s ohľadom na uvedený právny názor, ktorý zaujala najvyššia súdna autorita v tejto doposiaľ spornej otázke, neobstojí.

16. Odvolací súd však nemôže bez ďalšieho zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti v zmysle uvedených záverov najvyššieho súdu, pretože žalobcovi by sa malo na dojednaných zmluvných úrokoch z úveru dostať od žalovaného len toľko, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru ako cenu peňazí. Je preto potrebné dokazovaním zistiť, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru a koľko už na úrokoch úveru zaplatil / pred i po zosplatení úveru/. Len rozdiel medzi týmito peňažnými sumami môže byť žalobcovi ako veriteľovi priznaný. S ohľadom na formuláciu žalobného petitu, kedy žalobca žiada priznanie vyčíslených zmluvných úrokov do 15.01.2019 a úrokov vo výške 18,90 % ročne zo sumy 1.884,95 eur za dobu od 16.01.2019 do zaplatenia, je možné potom žalovaného zaviazat' k zaplateniu takto požadovaných úrokov z úveru, najviac však do sumy zistenej ako rozdiel medzi úrokmi, ktoré by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru a koľko už na úrokoch úveru zaplatil, a vo zvyšku je potom potrebné žalobu žalobcu /ktorý žiadal zaplatenie úrokov do zaplatenia istiny bez obmedzenia celkovej sumy úrokov/ zamietnuť.

17. Uvedeným spôsobom však nemôže odvolací súd postupovať, keď z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé, že by bolo vykonaným dokazovaním zistená skutočnosť, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru ako cenu peňazí. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie len vyplýva suma istiny úveru, celková suma, ktorú mal žalovaný zaplatiť, úroková sadzba úveru. Nie je však zrejmé, či suma, o ktorú žalovaný mal preplatiť istinu poskytovaného úveru je len dojednaný úrok z úveru alebo aj poistné za dojednané poistenie schopnosti splácať úver, prípadne, či v tejto sume nie je zahrnutá aj zmluvná odmena za poskytnutie úveru, ktorú si banky zvyčajne pri poskytovaní úveru dojednávajú. Uvedené skutočnosti musí zistiť súd prvej inštancie zopakovaním, resp. doplnením dokazovania.

18. Na základe uvedených záverov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby ale aj v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania / bez toho, aby bolo potrebné skúmať dôvodnosť odvolania žalobcu v tejto časti/ podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Po vrátení veci súd prvej inštancie zopakuje, resp. doplní dokazovanie v naznačenom smere, vyvodí z neho náležité skutočnosti, ktoré potom posúdi v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom najvyššieho súdu. Opätovne potom vo veci ohľadne prevyšujúcej časti žaloby žalobcu rozhodne. V

novom rozhodnutí je súd prvej inštancie povinný rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).